

DOI: <https://doi.org/10.69722/1694-8211-2025-62-151-157>

УДК: 37.013

Жусунбек кызы Ж., улук окутуучу
zusupbekkyzyzyrgal@gmail.com

ORCID: 0009-0008-5566-9277

Тайырбек кызы А., магистрант
taiyrbekovaasel@gmail.com

ORCID: 0009-0003-6305-8533

ОшМПУ, Ош ш., Кыргызстан

ОНЛАЙН БААЛОО ПЛАТФОРМАЛАРЫНЫН НЕГИЗГИ МЕКТЕП ОКУУЧУЛАРЫНЫН ПСИХОЛОГИЯСЫНА ТИЙГИЗГЕН ТААСИРИ

Макалада негизги мектеп окуучуларынын психологиясына онлайн баалоо платформаларынын оң жана терс таасирлери талданат. Онлайн платформалар билим деңгээлин интерактивдүү жана адаптивдүү түрдө баалоого шарт түзүп, окуучулардын мотивациясын жогорулатууга, өз алдынча иштөө жөндөмүн өнүктүрүүгө жана окуу процессин натыйжалуу кылууга көмөкчү болот. Ошондой эле тез кайтарымы байланыш берүү жана геймификация элементтерин колдонуу окуучулардын кызыгуусун арттырат.

Бирок мындай платформалардын айрым терс таасирлери да бар. Тесттерге ашыкча көнүп калуу, механикалык жаттоо, стресс жана психологиялык басым окуучулардын билим сапатына терс таасирин тийгизиши мүмкүн. Туура эмес түзүлгөн онлайн тестилөө креативдүү ой жүгүртүү жөндөмүнүн төмөндөшүнө жана окуучулардын билимди үстүртөн кабыл алуусуна алып келиши ыктымал.

Макалада онлайн баалоо платформаларын натыйжалуу пайдалануу стратегиялары сунушталат. Алардын ичинде гибриддик окутуу, окуучулардын психологиялык абалын эске алуу, адаптивдүү тапшырмаларды берүү жана тестилөөгө геймификация элементтерин киргизүү бар. Бул ыкмалар онлайн баалоонун сапатын жогорулатып, окуучулардын билим алуу процессин кызыктуу жана натыйжалуу кылууга жардам берет.

Түйүндүү сөздөр: санариптик технологиялар, онлайн баалоо платформалары, интерактивдүүлүк, адаптивдүүлүк, тестилөө системасы, геймификация, психологиялык таасир, стресс фактору, мотивация, креативдүү ой жүгүртүү, эмоционалдык абал, гибриддик окутуу.

Жусунбек кызы Ж., ст. преподаватель
zusupbekkyzyzyrgal@gmail.com

ORCID: 0009-0008-5566-9277

Тайырбек кызы А., магистрант
taiyrbekovaasel@gmail.com

ORCID: 0009-0003-6305-8533

ОшГПУ, г. Ош, Кыргызстан

ВЛИЯНИЕ ПЛАТФОРМ ОНЛАЙН-ОЦЕНКИ НА ПСИХОЛОГИЮ ШКОЛЬНИКОВ БАЗОВЫХ ШКОЛ

В этой статье анализируется положительное и отрицательное влияние платформ онлайн-оценки на психологию учащихся базовой школы. Онлайн-платформы позволяют интерактивно и адаптивно оценивать уровень знаний, помогая повысить мотивацию учащихся, развить навыки самостоятельной работы и сделать процесс обучения более эффективным. Кроме того, использование элементов быстрой обратной связи и геймификации может повысить интерес учащихся.

Однако, у таких платформ есть и некоторые побочные эффекты. Чрезмерная привыкание к тестам, механическое запоминание, стресс и психологическое давление могут отрицательно сказаться на качестве образования учащихся. Неправильно структурированное онлайн-тестирование может привести к снижению способности к творческому мышлению и поверхностному восприятию знаний учащимися.

В статье предлагаются стратегии эффективного использования платформ онлайн-оценки. К ним относятся гибридное обучение, учет психологического состояния учащихся, предоставление адаптивных заданий и включение элементов геймификации в тестирование. Эти методы могут повысить качество онлайн-оценок и помочь сделать процесс обучения учащихся более увлекательным и эффективным.

Ключевые слова: цифровые технологии, платформы онлайн-оценки, интерактивность, адаптивность, система тестирования, геймификация, психологическое воздействие, фактор стресса, мотивация, творческое мышление, эмоциональное состояние, гибридное обучение.

Zhusupbek kyzy Zh., senior lecturer
zusupbekkyzyrygal@gmail.com

ORCID: 0009-0008-5566-9277

Tayyrbek kyzy A., master's student
[taiyrbekovaasel@gmail.com](mailto:tayyrbekovaasel@gmail.com)

ORCID: 0009-0003-6305-8533

Osh state pedagogical university
Osh, Kyrgyzstan

THE IMPACT OF ONLINE ASSESSMENT PLATFORMS ON THE PSYCHOLOGY OF CORE STUDENTS

This article analyzes the positive and negative impact of online assessment platforms on the psychology of elementary school students. Online platforms allow interactive and adaptive assessment of the level of knowledge, helping to increase students' motivation, develop independent work skills and make the learning process more effective. In addition, the use of quick feedback and gamification elements can increase student interest.

However, such platforms have some side effects. Excessive addiction to tests, rote memorization, stress and psychological pressure can negatively affect the quality of students' education. Incorrectly structured online testing can lead to a decrease in students' ability to think creatively and a superficial perception of knowledge.

The article suggests strategies for the effectiveness of use of online assessment platforms. These include hybrid learning, consideration of the psychological state of students, the provision of adaptive tasks and the inclusion of gamification elements in testing. These methods can improve the quality of online assessments and help make the learning process more fun and effective for students.

Keywords: digital technologies, online assessment platforms, interactivity, adaptivity, testing system, gamification, psychological impact, stress factor, motivation, creative thinking, emotional state, hybrid learning.

Санариптик технологиялардын өнүгүшү менен билим берүү процессине онлайн баалоо платформалары кеңири киргизилүүдө. Бул платформалар билим деңгээлин текшерүү, окуучулардын жетишкендиктерин баалоо жана алардын компетенцияларын өлчөө үчүн колдонулат. Бирок онлайн баалоо методдорунун окуучулардын психологиясына кандай таасир тийгизери боюнча маселелер дагы актуалдуу болуп келет.

Бул макалада негизги мектеп окуучуларынын психологиясына онлайн баалоо платформаларынын оң жана терс таасирлери каралып, аларды натыйжалуу пайдалануунун жолдору сунушталат.

Онлайн баалоо платформалары – билим берүү процессинде окуучулардын жетишкендиктерин автоматташтырылган түрдө баалоого мүмкүндүк берген санариптик инструменттер. Алар салттуу баалоо усулдарынан айырмаланып, окуучулардын билим деңгээлин интерактивдүү жана эффективдүү текшерүүгө шарт түзөт. Онлайн платформалар окуучулардын көңүлүн бурууга, алардын билимге болгон кызыгуусун арттырууга жана окуу процессин жеңилдетүүгө жардам берет.

Мындай платформалардын негизги өзгөчөлүктөрүнүн бири – интерактивдүүлүк. Тапшырмалар визуалдык жана динамикалык түрдө берилгендиктен, окуучулар тестти жөн гана толтурбастан, процесске толук катышат. Мисалы, математика сабагында санарип тактада мисалдарды чыгаруу же программалоо тапшырмаларында код жазуу мүмкүнчүлүгү бар. Интерактивдүү элементтер билимди натыйжалуу өздөштүрүүгө шарт түзөт жана окуучунун окууга болгон кызыгуусун арттырат [1].

Ошондой эле онлайн баалоо платформалары адаптивдүүлүк принциби менен иштейт. Бул система окуучунун деңгээлине жараша тестириөөнүн татаалдыгын өзгөртүп, тапшырмаларга жараша ылайыкташтырат. Мисалы, эгер окуучу тесттин баштапкы суроолоруна туура жооп берсе, андан кийинки суроолор татаалданат. Ал эми туура эмес жооп берген учурда, система жөнөкөй тапшырмаларды сунуштап, окуучуга предметти жакшыраак түшүнүүгө жардам берет. Бул ыкма, өзгөчө, математикалык логиканы жана алгоритмдик ой жүгүртүүнү өнүктүрүүдө абдан пайдалуу.

Онлайн баалоо платформаларынын дагы бир артыкчылыгы – көп форматтуулук. Алар ар кандай тапшырмалардын түрлөрүн камтыйт: тексттик суроолор, графикалык тапшырмалар, видеолор жана аудио форматтагы тапшырмалар. Бул өзгөчөлүк окуучулардын ар кандай кабыл алуу стилдерине, б. а., визуалдык, аудио же кинестетикалык стилдерге туура келет. Мисалы, информатика сабагында код жаза турган практикалык тапшырмалар берилсе, тарых сабагында видеоматериалды көрүп, андан кийин суроолорго жооп берүү мүмкүнчүлүгү каралган [3].

Жыйынтыктардын ыкчам жеткиликтүүлүгү дагы онлайн платформалардын маанилүү артыкчылыктарынын бири болуп саналат. Салттуу тестилөөдө мугалим окуучулардын жоопторун текшерип, баалоо үчүн белгилүү убакыт сарптайт. Онлайн платформалар болсо, натыйжаны заматта чыгарып, окуучунун жетишкендиги тууралуу так маалымат берет. Мындан тышкары, окуучу туура эмес жоопторун анализдеп, кайсы темалар боюнча кошумча окуу керектигин түшүнө алат. Бул билим берүү процессин натыйжалуу кылууга чоң салым кошот.

Бирок онлайн баалоо платформаларынын мындай артыкчылыктары менен катар, кээ бир психологиялык факторлор да жаралат. Балдар үчүн баалоонун мындай түрү салттуу тесттерден айырмаланып кызыктуу жана жеңил сезилиши мүмкүн, бирок кээ бир окуучулар үчүн бул тескерисинче стресс жаратат. Айрым окуучулар экран алдында иштөөгө көнө элек болгондуктан, тестке болгон ишеними төмөндөшү мүмкүн. Ошондой эле техникалык мүчүлүштүктөр, интернет байланышынын начардыгы жана тапшырмаларды бүтүрүүгө жетиштүү убакыттын берилбеши окуучуларда тынчсызданууну жаратат.

Андан тышкары, кээ бир окуучулар тесттерди механикалык түрдө өтүп, жоопторду жаттап алууга аракет жасашат. Бул алардын чыныгы билим деңгээлин так баалоого тоскоолдук жаратышы мүмкүн. Атап айтканда, кээ бир тесттик тапшырмалар окуучуларды креативдүү ой жүгүртүүгө эмес, туура жоопту табууга гана багыттайт. Натыйжада, окуучу татаал маселелерди логикалык жактан чечүүнү эмес, жөн гана система сунуштаган варианттардын ичинен туурасын тандап, балл алуу максатын көздөйт.

Ошондуктан онлайн баалоо платформаларын иштеп чыгууда алардын окуучуларга болгон психологиялык таасирин эске алуу зарыл. Тестилөө процесси оюн формасында же мотивациялык элементтер менен коштолсо, окуучулар үчүн ал кызыктуураак жана пайдалуураак болот. Ошондой эле адаптивдүү платформалардын жардамы менен окуучулардын дараметине жараша тапшырмаларды берүү, аларды туура баалоо жана билимди чындоого мүмкүнчүлүк түзүү керек [2].

Онлайн баалоо платформаларынын негизги мектеп окуучуларынын билим алуу процесси үчүн чоң мүмкүнчүлүктөрдү ачары анык. Алар билимди тез текшерүүгө, окуучулардын жетишкендиктерин көзөмөлдөөгө жана окутууну заманбап деңгээлге көтөрүүгө жардам берет. Бирок бул платформалардын психологиялык таасирин эске алуу менен, аларды туура колдонуу, окуучуларды стресс жана басымдан арылтуу үчүн ыңгайлаштыруу маанилүү. Онлайн баалоо окуучуларга пайдалуу жана эффективдүү болушу үчүн, ал алардын билим алуу стилине жана психологиялык абалына ылайыкташтырылышы керек.

Онлайн баалоо платформалары окуучулардын билим алуусуна бир катар оң таасирлерди тийгизет. Алардын ичинен эң негизгиси – окууга болгон мотивациянын жогорулашы. Санариптик билим берүү системалары салттуу тесттерге караганда кызыктуураак болуп, окуучулардын көңүлүн бура алат. Айрыкча, геймификация элементтери, балл топтоо, жетишкендиктер, деңгээлдер, сыйлыктар окуучулар үчүн билим алуу процессин оюнга айландырып, аларды активдүү аракеттенүүгө түрткү берет. Мисалы, математика сабагында окуучулар ар бир туура жооп үчүн упай топтоп, өздөрүнүн жыйынтыгын классташтары менен салыштыра алышат. Бул атаандаштык сезимин ойготуп, билим алууга болгон кызыгуусун күчөтөт.

Онлайн платформалар ошондой эле окуучуларга өз алдынча иштөөнү үйрөтөт. Алар тапшырмаларды аткарууда мугалимден көз каранды болбой, жеке жоопкерчиликти алууга көнүшөт. Салттуу баалоодо окуучулар мугалимдин түшүндүрмөлөрүнө көбүрөөк таянып, тапшырмаларды топ менен бирге чечүүгө аракет кылышы мүмкүн. Ал эми онлайн тесттерде ар бир окуучу өз алдынча жооп издеши керек. Бул алардын логикалык ой жүгүртүү, маселени чечүү жана маалыматты талдоо жөндөмүн өнүктүрүүгө жардам берет. Андан тышкары, окуучулар тест тапшырууда убакытты туура бөлүштүрүүгө жана натыйжалуу иштөөгө үйрөнүшөт [4].

Онлайн платформалардын дагы бир чоң артыкчылыгы – окуучуларга тез кайтарым байланыш берүү мүмкүнчүлүгү. Салттуу тестилөөдө окуучулар мугалимдин жообун бир нече күн күтүшү мүмкүн, бул убакыт аралыгында алар кандай каталар кетиргенин унутуп калышы ыктымал. Онлайн платформалар болсо натыйжаны заматта көрсөтүп, окуучуларга кайсы темада мүчүлүштүктөр бар экенин так түшүнүүгө жардам берет. Бул окуучуларга каталарын оңдоого жана билимин күчөтүүгө мүмкүнчүлүк берет. Эгер окуучу тесттен төмөн баа алса, ал ошол замат кайсы суроолордо ката кеткенин көрүп, ошол теманы кайрадан өздөштүрүүгө аракет кыла алат.

Көптөгөн окуучулар үчүн салттуу тестилөө стресстүү процесс болушу мүмкүн. Алар кагаз жүзүндө тест тапшырганда мугалимдин көзөмөлү, убакыт чектөөсү жана экзамен атмосферасы себептүү өзүн тынчсыздангандай сезиши мүмкүн. Онлайн баалоо платформалары болсо окуучуларга тестти өздөрүнө ыңгайлуу шартта тапшырууга мүмкүндүк берет. Үй шартында тест тапшыруу же класста компьютер аркылуу тапшырмаларды аткаруу алардын стресс деңгээлин азайтып, материалды жакшыраак өздөштүрүүсүнө шарт түзөт. Мындан тышкары, тестти кайра тапшыруу мүмкүнчүлүгү болгондуктан, окуучулар биринчи аракетинде эле ийгиликке жетпей калса, дагы бир жолу аракет кылып, өзүнүн натыйжасын жакшырта алат.

Онлайн баалоо платформалары окуучулардын билим алуусуна жана психологиялык абалына оң таасирин тийгизет. Алар сабакка болгон кызыгууну арттырат, өз алдынча иштөөнү өнүктүрөт, дароо кайтарып байланыш алууга мүмкүндүк берет жана окуучулардагы экзамендик стресс деңгээлин төмөндөтөт. Бул факторлор окуучулардын билимди натыйжалуу өздөштүрүүсүнө жана окуу процессинде жакшы жыйынтыктарга жетишүүсүнө өбөлгө түзөт. Ошондуктан онлайн платформаларды туура колдонуу менен билим берүү системасын жаңы деңгээлге көтөрүүгө болот.

Онлайн баалоо платформалары билим берүүнү жеткиликтүү жана натыйжалуу кылганы менен, алар окуучулардын психологиясына терс таасир тийгизиши мүмкүн. Айрыкча, мындай платформалар туура эмес колдонулганда, билимдин сапатына доо кетирип, окуучулардын ой жүгүртүү жөндөмдөрүнө жана эмоционалдык абалына терс таасир этиши ыктымал. [4]

Биринчи кезекте, онлайн тесттер креативдүү ой жүгүртүүнүн төмөндөшүнө алып келиши мүмкүн. Көпчүлүк платформаларда даяр жооптордун варианттары берилет, бул окуучуларды маселени терең анализдөөгө эмес, жөн гана туура жоопту тандап алууга үйрөтөт. Натыйжада, алар татаал маселелерди чечүүдө логикалык ой жүгүртүүнү эмес, автоматташтырылган ойлоо механизмдерин колдонуп, терең анализ жүргүзүү жөндөмүн жоготушат. Өзгөчө, математика жана информатика сабактарында мындай тестилөө форматы көйгөйлөрдү чыгармачылык менен чечүү көндүмдөрүн өнүктүрүүгө тоскоол болот. Окуучулар жоопту издөө жана аргументтөө процессине катышпай калгандыктан, сабактарга болгон кызыгуусу төмөндөйт жана өз ойлорун эркин билдирүүдө кыйналышы мүмкүн.

Экинчиден, тестке ашыкча көз карандылык жана билимди туура баалай албоо дагы – олуттуу көйгөй. Кээ бир окуучулар тесттерден жогорку упай алууну негизги максат катары көрүшөт да, чыныгы билимди өздөштүрүүнүн ордуна, жоопторду жаттап алуу же интернеттен издөө жолу менен тест тапшырууга аракет кылышат. Мындай учурда тесттен алынган баа окуучунун реалдуу билим деңгээлин чагылдырбай, формалдуу көрсөткүч катары гана калыптанат. Бул окуучунун аналитикалык жана сынчыл ой жүгүртүүсүнүн өнүгүүсүнө терс таасирин тийгизип, аны терең изилдөө жүргүзүүдөн алыстатат. Андан тышкары, онлайн тесттерди өтүүдө жасалма интеллектинин жана автоматташтырылган программалардын колдонулушу окуучуларга туура эмес билим берүү практикасын калыптандырып, алардын реалдуу жөндөмдөрүн баалоого тоскоол болушу мүмкүн.

Үчүнчүдөн, онлайн тестилөөнүн жыйынтыктары окуучунун өзүнө болгон ишенимине терс таасир этиши мүмкүн. Эгерде окуучу бир нече жолу тесттен төмөн упай алса, өзүн начар сезип, сабакка болгон кызыгуусун жоготушу ыктымал. Айрыкча, кээ бир платформалар тесттерди кайталап тапшырууга мүмкүнчүлүк бергени менен, жетишкендикке жетпей жаткандар үчүн бул дагы чоң психологиялык басым жаратышы мүмкүн. Натыйжада, окуучу өзүн башкалардан артта калгандай сезип, окуу процессинен алыстап кетүүгө аракет жасашы мүмкүн. Кээ бир учурларда атаандаштык жана коомдук басым дагы окуучулардын өзүн төмөн баалашына алып келет, анткени көптөгөн платформалар окуучулардын жыйынтыктарын классташтары же жалпы колдонуучулар менен салыштырып көрсөтөт.

Акырында, онлайн платформаларга ашыкча берилип кетүү компьютердик көз карандылык жана психикалык чарчоону жаратат. Окуучулар көп убакыт бою экран алдында отурганда, алардын социалдык байланыштары начарлап, жандуу коммуникациядан алыстап кетиши мүмкүн. Бул алардын эмоционалдык абалына, көңүл

топтоо жөндөмүнө жана жалпы психикалык ден соолугуна терс таасирин тийгизет. Андан тышкары, узак убакыт бою мониторинг кароо көздүн чарчашына, баш оорууга жана уйкунун бузулушуна алып келиши мүмкүн. Онлайн тесттерди көп тапшырган окуучулар виртуалдык чөйрөгө көнүп калышып, реалдуу дүйнөдөгү тапшырмаларды аткарууда мотивациясын жоготуп, жандуу пикир алышуудан алыстап кетиши ыктымал.

Онлайн баалоо платформалары билим берүү процессин жаңы деңгээлге чыгарганы менен, алардын туура колдонулбаганы окуучулардын психологиясына олуттуу терс таасирлерди тийгизиши мүмкүн. Креативдүү ой жүгүртүү жөндөмүнүн төмөндөшү, тестке ашыкча көз карандылык, өзүнө болгон ишенимдин азайышы жана компьютердик көз карандылык сыяктуу факторлор окуучулардын интеллектуалдык жана психологиялык өнүгүүсүнө залакасын тийгизиши мүмкүн. Ошондуктан онлайн платформаларды колдонуунун баланстык моделин түзүү, салттуу окутуу ыкмалары менен айкалыштыруу жана окуучулардын эмоционалдык абалын эске алуу зарыл. Бул билим берүү процессин натыйжалуу жана ден соолукка пайдалуу кылууга жардам берет [5,104-б.].

Онлайн баалоо платформаларын натыйжалуу колдонуу үчүн алардын психологиялык таасирин эске алуу абдан маанилүү. Эгерде окуучулар тесттерди өтүүдө стресс, чарчоо же басым сезишсе, билим берүү процессинин сапаты төмөндөп, мотивация азайышы мүмкүн. Ошондуктан платформаларды туура пайдалануу стратегиялары иштелип чыгышы керек. Биринчи кезекте, гибридик окутуу методун колдонуу сунушталат. Онлайн тесттерди салттуу баалоо ыкмалары менен айкалыштыруу – окуучулардын билим деңгээлин толук баалоонун эффективдүү жолу. Мисалы, тесттерди аткаргандан кийин аларды практикалык тапшырмалар же жандуу дискуссиялар менен бекемдөө керек. Бул окуучуларга билимди терең түшүнүүгө жана тестке механикалык жооп берүү адатынан арылууга жардам берет. Андан тышкары, салттуу баалоо менен айкалышкан онлайн тесттер окуучулардын ой жүгүртүү жөндөмдөрүн өстүрүп, алардын билимге болгон мамилесин жакшыртат.

Окуучулардын онлайн тестилөөдөн кийин өзүнө болгон ишенимин жогорулатуу дагы абдан маанилүү. Эгерде окуучу тесттен төмөн баа алса, анын окууга болгон кызыгуусу төмөндөп кетиши мүмкүн. Бул көйгөйдү чечүүнүн бир жолу – тесттин жыйынтыгына жараша мотивация берүүчү пикир берүү. Мисалы, платформа туура эмес жоопторду көрсөтүп, окуучуга ошол теманы кайра карап чыгууга түрткү берсе, бул анын өзүнүн жетишкендиктерин анализдөөгө жардам берет. Ошондой эле каталарды оңдоо үчүн кайра тест тапшырууга мүмкүнчүлүк берүү маанилүү. Бул ыкма окуучулардын өзүн өнүктүрүүгө болгон кызыгуусун арттырып, жаңы билимди өздөштүрүүгө шыктандырат.

Окуучулардын психологиялык абалын көзөмөлдөө дагы онлайн платформалардын маанилүү бөлүгү болуп саналат. Окуучуларга ашыкча басым жасоо алардын окуу процессине терс таасирин тийгизиши мүмкүн, ошондуктан тест тапшыруу убагын туура жөнгө салуу керек. Тест өтө узак убакытты талап кылбашы жана окуучуларга эс алуу мүмкүнчүлүгүн берүү зарыл. Мындан тышкары, окуучулардын эмоциялык абалын эске алуу менен баалоо жүргүзүү да маанилүү. Эгерде окуучу тесттен төмөн баа алса, аны дароо жазалоонун ордуна, каталарын анализдөөгө жана кайра аракет кылууга мүмкүнчүлүк түзүү жакшы натыйжа берет [6, 5-б.].

Геймификация жана интерактивдүүлүктү колдонуу окуучулардын тесттерге болгон мамилесин түп-тамырынан өзгөртө алат. Онлайн тесттерге оюн элементтерин киргизүү – окуучулар үчүн кызыктуу жана мотивация берүүчү фактор. Бонус тапшырмалар, кызыктуу квесттер жана рейтингдик система окуучулардын тестке болгон мамилесин олуттуу өзгөртүп, алардын окуу процессине болгон кызыгуусун

арттырат. Андан тышкары, визуалдык жана аудио таасирлерге бай болгон тапшырмалар дагы окуучулардын тесттерди жеңилірээк жана натыйжалуу тапшыруусуна жардам берет. Мисалы, математикалык формулаларды же программалоо коддорун түшүндүргөн интерактивдүү видеолор жана диаграммалар тестке болгон кызыгууну күчөтүп, окуучулардын түшүнүүсүн тереңдетет.

Онлайн баалоо платформаларын натыйжалуу пайдалануу үчүн окуучулардын психологиялык өзгөчөлүктөрүн эске алуу зарыл. Гибридик окутуу методдорун колдонуу, окуучулардын өзүнө болгон ишенимин жогорулатуу, алардын эмоциялык абалын көзөмөлдөө жана геймификацияны интеграциялоо – билим берүүнүн сапатын жакшыртуунун негизги жолдору. Эгерде бул стратегиялар туура ишке ашырылса, онлайн тесттер окуучулар үчүн стресс эмес, тескерисинче, билимди кызыктуу жана натыйжалуу өздөштүрүүгө мүмкүнчүлүк берген инструментке айланат [7, 160-б.]

Жыйынтыктап айтканда, онлайн баалоо платформалары билим берүү системасына жаңы мүмкүнчүлүктөрдү ачып, окуучулардын билим деңгээлин тез жана так баалоого шарт түзөт. Алардын интерактивдүүлүгү, адаптивдүүлүгү жана көп форматтуулугу окуу процессин кызыктуу жана натыйжалуу кылат. Мындан тышкары, окуучулар үчүн тез кайтарым байланыш алуу, өз алдынча иштөө көндүмдөрүн өнүктүрүү жана стресс деңгээлин төмөндөтүү сыяктуу бир катар оң таасирлерди камсыздайт.

Ошол эле учурда онлайн баалоо платформаларынын туура эмес колдонулушу айрым психологиялык көйгөйлөрдү жаратышы мүмкүн. Креативдүү ой жүгүртүү жөндөмүнүн төмөндөшү, тестке ашыкча көз карандылык, өзүнө болгон ишенимдин азайышы жана компьютердик көз карандылык сыяктуу факторлор окуучулардын интеллектуалдык жана эмоционалдык өнүгүүсүнө терс таасирин тийгизет.

Ошондуктан онлайн баалоо платформаларын натыйжалуу пайдалануу үчүн салттуу жана санариптик методдорду айкалыштыруу, окуучулардын эмоциялык абалын эске алуу жана геймификацияны интеграциялоо зарыл. Гибридик окутуу стратегиялары, мотивациялык кайтарым байланыш, эс алуу мүмкүнчүлүктөрүн камсыз кылуу жана тест тапшырмаларын интерактивдүү кылуу аркылуу бул кыйынчылыктарды жеңүүгө болот.

Жыйынтыктап айтканда, онлайн баалоо платформалары билим берүү процессин жакшыртуу үчүн күчтүү инструмент болуп саналат. Аларды окуучулардын психологиялык өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен туура пайдалануу – билим берүүнүн сапатын жогорулатууга жана окуучулардын өнүгүүсүн колдоого багытталган эң мыкты чечимдердин бири.

Адабияттар:

1. Гаврилов, М. В. Информатика и информационные технологии учебник для среднего профессионального образования / М. В. Гаврилов. - М., 2020. – 383 с.
2. Федотова Е. Л. Информационные технологии и системы : учебное пособие / Е. Л. Федотова. – Москва: НИЦ ИНФРА. –М., 2014. – 352 с
3. Алтыбаева, М. Билим берүүдө онлайн платформаларды колдонуу / М. Алтыбаева. - Ош, 2022.
4. https://edu.gov.kg/media/uploads/2024/02/28/analytical_report_school_education_in_kyrgyzstan_readiness_for_digital_education_kg.pdf
5. <https://ilim.oshmpu.kg/index.php/01/issue/view/14/23>
6. <https://ilim.oshmpu.kg/index.php/01/issue/view/14/21>
7. <https://ilim.oshmpu.kg/index.php/01/issue/view/14/24> .